

Hoofdstuk	12	Groenvoorziening	Controle			
Datum	11/30/2021		Uitgever Anand Shyamnarain			
Versie	4		Eigenaar Piet Blik			
Objecten en eisen			Hardheid	ronverwijzin	Bijlage	Thema
Stedenbouwkundig niveau						
Gebiedsoort	Onderwerp	Beleidsen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
Alle kernen - Alle gebieden	Beleid - Aanleg groenvoorzieningen	De uitgangspunten ten aanzien van de aanleg van groenvoorzieningen zijn vastgelegd in de volgende documenten: - Groenblauwe Structuurvisie (GBSV), rapport waarin de visie van de gemeente Schiedam op de (toekomstige) groen-blauwe structuur binnen de gemeente beschreven wordt; - De vigerende Bomennota Schiedam (drieluik bestaande uit Bomenbeleidsplan, Bomenstructuurplan (zie bijlagen) en Bomenbeheerplan), hierin staat beschreven wat het beleid ten opzichte van bomen in Schiedam is, hoe de (gewenste) bomenstructuur eruit moet zien en hoe het beheer, om het beschreven beleid uit te voeren en de (gewenste) bomenstructuur te handhaven of te creëren en te versterken, uitgevoerd moet worden; - De vigerende Bomenverordening Schiedam (onderdeel APV), hierin staat de gemeentelijke regelgeving op het gebied van bomen beschreven; - Bestemmingsplan Groene long, hierin staat de visie van de gemeente Schiedam op de ruimtelijke ontwikkeling in de Groene Long van Schiedam (het groene gebied dat loopt van het centrum van de stad via de Nieuwe Maas tot in het open gebied van Midden-Delfland) beschreven. - Het vigerende Groenbeheerplan, hierin staat beschreven hoe het beheer en onderhoud van het groen en de bomen in Schiedam geregeld is; - Visie Openbare Ruimte Schiedam, hierin staat de visie van de gemeente Schiedam op de betekenis en de uitstraling van de openbare ruimte, in samenhang met investeringsniveau en beheer, beschreven. - Stadsvisie Schiedam 2030	B	592, 591	144, 145, 120, 149, 141	
	Beleid - Duurzaamheid	Het beleid met betrekking tot duurzaam inkopen is beschreven in het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2015 gemeente Schiedam. Inspiratie kan o.a. gevonden worden in de criteriadocumenten Duurzaam Inkopen van Agentschap NL-Pianoo.	B	619, 530, 568		
		Beleid en richtlijnen met betrekking tot duurzaam ontwerp en duurzaam gebruik van grondstoffen zijn opgenomen in het hoofdstuk "Duurzaamheid".	B			
	Beleid - Kapvergunning	Voor de aanvraag van een kapvergunning zijn de volgende zaken van belang: Verricht vroegtijdig een inventarisatie van alle bomen in het werkgebied met onderscheid van de vergunningsplichtige bomen (zie vigerende Bomenverordening Schiedam). De stamdoorsnede bedraagt minimaal 0,25 meter op een hoogte van 1,30 meter boven het maaiveld.	B	591		
	Beleid - Hondentoiletten	In verstedelijkte gebieden van grotere omvang kan de aanwezigheid van hondentoiletten gewenst zijn na aanwijzingsbesluit van de gemeenteraad. Toepassing en inrichting in overleg met (en op aangeven van) de procesmanager afval en reiniging.	B		126	
Budget - Onderhoudsverplichting	De onderhoudsverplichting dient als onderdeel te worden opgenomen bij de projectkosten. De looptijd van de onderhoudsverplichting bedraagt 1 jaar. Voor bomen bedraagt de onderhoudsverplichting 2 jaar.	R				

Inrichtingsniveau						
Straatsoort	Onderwerp	Ontwerp- en gebruikerseisen (en evt prestatie-eisen)	Hardheid	ronverwijzin	Bijlage	Thema

Alle kernen - Alle gebieden	Alle groenvoorzieningen - Ontwerpeisen - Algemeen	Schiedam hanteert landelijke richtlijnen voor de invulling van de groenvoorziening. Dit komt neer op ca. 320 bomen per 1000 inwoners, omgerekend ca. 0,75 boom per woning en 4,26 ha groenvoorziening per 1000 inwoners, wat neerkomt op ca. 100 m2 per woning.	R			
		Bijzonder plantmateriaal wordt slechts bij uitzondering toegepast in de binnenstad en in de overige paret. Bij reconstructies dient de bestaande groenvoorziening zo onderhoudsvriendelijk als mogelijk te worden ingericht.	R			
		Op locaties met een hoge gebruikersdruk of vandalismegevoeligheid dient de groeninrichting eenvoudig, duurzaam en robuust te zijn.	R			
		In het ontwerpstadium dient bekend te zijn wat de definitieve ophoging van het terrein zal zijn i.v.m. de gevolgen voor de te handhaven bomen en beplanting. Bij te handhaven bomen mag de maximale ophoging binnen de kroonprojectie, zonder voorzieningen niet meer bedragen dan 0,10 m. Met speciale voorzieningen (beluchting, bomenzand 500 µm) mag de ophoging niet meer bedragen dan maximaal 0,20 m, e.e.a. in overleg met het team Beheer.	R			
		Gebruik sortiment dat aansluit bij lokale omstandigheden.	R			
		Hoogte ontwerp afstemmen op in te passen bomen cq beplanting.	R			
		Het is van belang dat voor uitvoering van de groenwerkzaamheden bepaald is wat het benodigde budget is voor het onderhoud ervan aan de hand van een beheerparagraaf. De beheerparagraaf dient goedkeuring te krijgen van de afdeling BOR voor de werkzaamheden uitgevoerd mogen worden.	R			
	Bomen - algemeen - Ontwerpeisen - Algemeen	Voor ontwerpeisen wordt verwezen naar het Handboek Bomen 2014, hoofdstuk 'Ontwerp en realisatie'.	R		148	
		In het ontwerpstadium dient een kwaliteitsbeoordeling plaats te vinden van de aanwezige bomen. Bestaande bomen moeten zoveel mogelijk in het plan worden meegenomen. Kappen mag alleen indien goed gemotiveerd.	R		148	
		Bij herinrichting en reconstructie een boom effect analyse uitvoeren (toets of de bestaande bomen in te plannen zijn in de plannen).	R		148	
		Indien het plan het toelaat, geeft de gemeente de voorkeur aan het behoud van bomen die toekomstperspectief hebben. Dit kan zijn op de originele plaats, maar ook, indien de soort dit toelaat, door het verplanten van de boom binnen het plangebied. Het verplanten van daarvoor geschikte bomen kan ook gebeuren naar een andere locatie binnen de gemeente. Verplanten kan vergunningsplichtig zijn, zie hiervoor de bomenverordening.	R	591		
		De verschillende bomen worden in de gemeente Schiedam als volgt gerangschikt (afgestemd op volgroeide toestand): • Bomen 3e grootte: < 6 meter hoog • Bomen 2e grootte: 6 - 12 meter hoog • Bomen 1e grootte: > 12 meter hoog	R		148	
		Bomen bij voorkeur niet in verharding plaatsen.	R		148	
	Bomen - algemeen - Ontwerpeisen - Maatvoering	Plaats bomen op een zo groot mogelijke afstand uit de rijbaan en/of fietspad om aanrijdschade te beperken en invloeden van strooizout te verminderen.	R		148	
		De afmetingen van open boomspiegels dienen minimaal te voldoen aan het Handboek Bomen 2014.	R		148	

	De maatvoering van de groeiplaats/doorwortelbare volume t.b.v. behalen eindbeeld dient te voldoen aan de richtlijnen uit het Handboek Bomen 2014.	R		148	
	Minimale afstanden van hart van de boom tot de kantopsluiting bij trottoirs: • Boom van 3e grootte: minimaal 0,75 meter • Boom van 2e grootte: minimaal 1,25 meter • Boom van 1e grootte: minimaal 1,75 m	R		148	
	De plantafstand (boom tot boom, vanaf hart boom, uitgezonderd meerstammige bomen) dient berekend te worden middels de plantafstand (rekensleutels) uit het Handboek Bomen 2014.	R		148	
	Bij de plaatsing van bomen rekening houden met de ondergrondse obstakelvrije zone conform het Handboek Bomen 2014. Bij onvoldoende profielbreedte de bomen bij voorkeur aan één zijde van de weg plaatsen. Er mogen zich geen kabels of leidingen binnen een straal van 1,50 meter vanaf het hart van de stam bevinden.	R		148	
	Pas dichte wortelgeleiding schermen toe als de afstand tussen kabels of leidingen en het hart van de stam kleiner is dan 1,50 meter.	R		148	
	De afstand tussen nieuw te planten bomen en/of nieuw te plaatsen lichtmasten dient groter te zijn dan de bovengrondse obstakelvrije zone conform het Handboek Bomen 2014.	R		148	
	Bomen en armaturen niet op één lijn plaatsen in verband met belemmering van de verlichting. De afstand tussen de bomenlijn en de armatuurlijn bedraagt minimaal 1 meter.	R		148	
	In de nabijheid van gebouwen bedraagt de vrije afstand van de boomkroon 'in volwassen staat' tot de gevel minimaal 1,0 m. De vrije afstand tot ramen bedraagt minimaal 1,5 m.	R		148	
	De afstand tussen bomen en de erfgrans bedraagt minimaal 0,5 m conform de vigerende Bomenverordening Schiedam, artikel 12.	B	591		
	Bij kruisingen van wegen moeten boomloze zones worden toegepast ten behoeve van een vrij oprijzicht (zie CROW publicatienr. HWO13 "Handboek wegontwerp"). Op minimaal 5,0 meter voor de stopstreep of kant weg (bij uitritten minimaal 2,5 meter) mogen bomen het zicht op tegemoet komend verkeer niet belemmeren.	R	587		
	De afstand tussen verkeersregelinstallaties en bomen bedraagt minimaal 10,0 meter.	R			
	Takvrij stamgedeelte volwassen bomen: <i>Vrij profiel</i> • Wegen: 4,50 m • Voet-/fietspaden: 3,00 m <i>Opkroonhoogte</i> • Wegen: 6,00 tot 8,00 m • Voet-/fietspaden: 3,50 tot 6,00 m	R			
Bomen in verharding - Ontwerpeisen - Algemeen	De plantplaats voor bomen zodanig inrichten dat de boom in beginsel goede overlevingskansen heeft en ca. 20 jaar kan groeien. Derhalve goede en voldoende grond toepassen in een voldoende ruim plantgat conform het Handboek Bomen 2014 en de standaardconstructies bomen in verharding.	R		148	

	Boomgaten in verharding vullen met bomenzand. In nabijheid van fietspaden en rijbanen de plantgaten uitvoeren met bomengranulaat. E.e.a. conform het Handboek Bomen 2014.	R		148	
	Een trottoir waar bomen in komen te staan dient minimaal 2,10 m. breed te zijn.	R			
	Ontwerp zodanig dat wortelopdruk bij verhardingen wordt voorkomen.	R			
	In bestaande situaties met wortelopdruk, bij reconstructie maatregelen nemen tegen voortzetting c.q. verergering van het probleem d.m.v. groeiplaatsverbetering.	R		148	
	Houd rekening met bovengrondse groeiruimte conform verwachte kroondiameter volgens het Handboek Bomen 2014.	R		148	
	Houd rekening met een verhardingsvrije zone onder bomen. Bij bomen van 1e grootte is deze minimaal 5 meter breed, doorlopend.	R			
Bomen in verharding - Ontwerpeisen - Lei- / vormbomen	Lei- / vormbomen worden in alle straten en ter geleiding van trambanen toegepast.	R			
	Lei- / vormbomen moeten voldoen aan de gestelde eisen uit het Handboek Bomen 2014 blz. 28.	R		148	
Bomen in verharding - Ontwerpeisen - Straat- / laanbomen	Straat- / laanbomen worden in rijen langs lanen, wegen en straten toegepast.	R			
	Bij toepassen van straat- / laanbomen dient er voldaan te worden aan de gestelde eisen in de Bomennota.	R		144, 145	
	Voorkom dat het autoverkeer de ruimtelijke structuur domineert door een goede robuuste laanbeplanting aan te brengen.	R			
	Bij laanbeplanting dienen de bomen visueel één lijn te vormen.	R			
	De minimale laanbeplanting aan één zijde van de weg is met alleen bomen van de 1e grootte. Minimale breedte van de berm bij laanbeplanting van bomen is 2 meter maar dient ook afgestemd te worden met de minimale verhardingsvrije zone onder bomen.	R			
Bomen in verharding - Ontwerpeisen - Maatvoering	Afstand bomen tot kolken en inspectieputten: minimaal 2 meter.	R			
	Afstand tot hoofdrijbaan: hart stam tot rand hoofdrijbaan minimaal 2 meter.	R			
	Afstand tot fietspaden en parallelwegen: hart stam tot rand fietspad/parallelweg minimaal 1 meter.	R			
	Afstand verkeersborden t.o.v. bomen per situatie beoordelen. In principe dienen verkeersborden buiten de kroonprojectie van bomen geplaatst te worden conform de bovengrondse obstakelvrije zone uit het Handboek Bomen 2014.	R		148	
	Afstand bomen t.o.v. inritten: inritten dienen minimaal 3 meter buiten de kroonprojectie gesitueerd te zijn.	R			
	Afstand tot container opstelplaatsen: afstand hart stam tot rand opstelplaats: 2 meter. Containeropstelplaatsen in principe plaatsen aan de straatzijde waar geen bomen staan.	R			

	Afstand tot ondergrondse vuilcontainers, afstand hart stam tot rand container afstemmen op huidige cq. toekomstige kroon diameter van de boom conform de bovengrondse obstakelvrije zone uit het Handboek Bomen 2014.	R		148	
Bomen in verharding - Boomkransen en -beschermers	Een boomkrans met boomkransbanden dient ten minste 1,2 x 1,2 meter (buitenmaat) groot te zijn. De binnenzijde dient ten minste 1,0 x 1,0 meter te zijn. Bij vorm- of knotbomen is dit ten minste 0,75 x 0,75 meter.	R			
	Boomroosters: alleen toepassen in binnenstad in overleg met ontwerper en beheerder.	B			
	Bij bomen in/tussen parkeervakken dienen beschermingsmaatregelen voor de bomen te worden getroffen (bijvoorbeeld met palen, boombeugels, boomringen, e.d.)	R			
	Plaats beschermende voorzieningen bij bomen op parkeerplaatsen. Plaats bomen zodanig dat ze niet kunnen worden beschadigd bij inparkeren.	R			
Bomen in beplanting - Ontwerpeisen - Algemeen	Plantplaatsen voor bomen dienen conform het Handboek Bomen 2014 hoofdstuk Bomenontwerp ingericht te worden.	R		148	
Bomen in beplanting - Ontwerpeisen - Knotbomen	Knotbomen in beplanting mogen alleen in landelijke gebieden toegepast worden.	R			
	Knotbomen in beplanting moeten voldoen aan de gestelde eisen uit het Handboek Bomen 2014 blz. 28.	R		148	
Bomen in beplanting - Ontwerpeisen - Lei- / vormbomen	Lei- en vormbomen in beplanting dienen in landelijke gebieden toegepast te worden.	R			
	Lei- en vormbomen in beplanting moeten voldoen aan de gestelde eisen uit het Handboek Bomen 2014 blz. 28.	R		148	
Bomen in beplanting - Ontwerpeisen - Straat- / laanbomen	Straat- / laanbomen worden in rijen langs lanen, wegen en straten toegepast.	R			
	Voorkom dat het autoverkeer de ruimtelijke structuur domineert door een goede robuuste laanbeplanting aan te brengen.	R			
	Bij laanbeplanting dienen de bomen visueel één lijn te vormen.	R			
Bomen in gras - Ontwerpeisen - Knotbomen	Knotbomen worden langs slootkanten toegepast om de oevers te verstevigen.	R			
	Knotbomen worden in landelijke gebieden toegepast.	R			
	De onderlinge h.o.h. afstand tussen knotbomen bedraagt minimaal 3,0 meter.	R			
Bomen in gras - Ontwerpeisen - Lei- / vormbomen	Lei- en vormbomen worden in alle straten en ter geleiding van trambanen toegepast.	R			
	Lei- en vormbomen worden toegepast in gebieden waarin de groenvoorzieningen een hoge sierwaarde moeten hebben.	R			

Bomen in gras - Ontwerpeisen - Straat- / laanbomen	Straat- / laanbomen worden in rijen langs lanen, wegen en straten toegepast.	R			
	Voorkom dat het autoverkeer de ruimtelijke structuur domineert door een goede robuuste laanbeplanting aan te brengen.	R			
	Bij laanbeplanting dienen de bomen visueel één lijn te vormen.	R			
	De minimale laanbeplanting aan één zijde van de weg is met alleen bomen van de 1e grootte. Minimale breedte van de berm bij laanbeplanting van bomen is 2 meter maar dient ook afgestemd te worden met de minimale verhardingsvrije zone onder bomen.	R			
Groenvakken en gras - Ontwerpeisen - Algemeen	Bestaande beplanting dient in het ontwerpstadium geïnventariseerd en gewaardeerd te worden.	R			
	Ontwerp groenvoorzieningen zodanig dat doorsteken ("olifantenpaden") worden voorkomen.	R			
	Ontwerp zodanig dat er geen dode hoeken ontstaan en dat het uitzicht niet belemmerd wordt ten behoeve van de sociale veiligheid en verkeersveiligheid.	R			
	Binnen de noodzakelijke zichtlijnen rond kruispunten mag de groenvoorziening te allen tijde niet hoger zijn dan 0,80 m.	R			
	Vakken smaller dan 3,0 m, zogenaamd snippergroen c.q. restgroen en kleinschalige grasvlakken, dienen voorkomen te worden.	R			
	Er wordt in principe uitgegaan van het ter plaatse aanwezige materiaal. Indien aanvullingen noodzakelijk zijn, dient het aan te voeren materiaal overeen te komen met de specificaties van het reeds aanwezige materiaal.	R			
	Groenvakken en gras dienen te voldoen aan de relevante NEN-norm(en) Bos- en haagplantsoenen.	B	501		
	Ontwerp groenvoorzieningen zodanig dat overhangend groen boven voetpaden/verharding wordt vermeden.	R			
	Ontwerp groenvoorzieningen zodanig dat zichtlijnen gewaarborgd blijven in verband met (sociale) veiligheid.	R			
Bosplantsoen - Ondergrondse/doorwortelbare ruimte	Hangwaterprofiel 0,80 m.	R			
	Grondwaterprofiel: afhankelijk van de gemiddeld hoogste grondwaterstand, minimaal 10 cm boven GHG blijven.	R			
Bosplantsoen - Ontwerpeisen - Maatvoering	De minimale oppervlakte van een plantvak bosplantsoen bedraagt 500 m ² . Het plantvak mag doorsneden worden met paden.	R			
Heesters/botanische rozen - Toepassing	Heestervakken worden vooral toegepast op woonomgevingsniveau of plekken waar speciale accenten gewenst zijn zoals winkelcentra, parken e.d. In woonwijken mogen geen massieve vakken met hoge heesters worden toegepast.	R			
Heesters/botanische rozen - Hoogte bij kruisingen	Beplanting mag uitzicht niet belemmeren. Daarom geen beplantingen hoger dan 0,30 m toepassen. Minimale afstand tussen tangentialpunten van de kruising en de heesterbeplanting dient afgestemd te worden met de verkeerskundige.	R			

Heesters/botanische rozen - Ontwerpeisen - Maatvoering	Plantafstand tot verharding is afhankelijk van soort heester en habitat.	R			
	In algemene zin: hoge heesters (hoogte > 1,50 meter) 1,50 m uit verharding, lage heesters (hoogte < 1,50 meter) 0,60 m. Minimale afstand tot rand verharding bedraagt 0,75x de plantafstand.	R			
	Hoge heesters (>1,50 m): minimaal 60 m2 met een minimale breedte van 4,0 meter.	R			
	Lage heesters en bodembedekkers (	R			
	Solitaire heesters alleen toepassen in vakken vanaf 3,0 meter breed en afstemmen op gevelinrichting.	R			
	Taluds niet steiler maken dan 1:2.	R			
	Bij taluds grenzend aan verharding dient 0,5 m vlakke ruimte aangehouden te worden.	R			
Heesters/botanische rozen - Ondergrondse/doorwortelbare ruimte	Hoge heesters: • Hangwaterprofiel 0,80 m. • Grondwaterprofiel 0,60 m.	R			
	Lage heesters: 0,40 m.	R			
Rozen - Toepassing	Rozen worden toegepast op plekken waar een hoge beeldkwaliteit is gewenst, zoals in de binnenstad en in de groene parels.	R			
	Rozen worden enigszins beschut geplaatst.	R			
	Rozen niet toepassen op vandalismegevoelige plaatsen.	R			
	Rond speelterreinen en scholen geen rozen toepassen.	R			
Rozen - Ontwerpeisen - Maatvoering	Plantafstanden zijn afhankelijk van de soort rozen en het te wensen eindbeeld: Bij smaller groeiende rozen of zeer dichte plantvakken zal de plantafstand kleiner zijn.	R			
	Meest geschikte plantafstand: 0,3 - 1,0 m.	R			
	Randafstand: minimaal 0,5 m.	R			
	Afmetingen plantvak: • Minimale oppervlakte: 5 m ² • Minimale breedte: 2,0 m	R			
Hagen - Toepassing	Hagen kunnen worden toegepast op plekken waar een hoge beeldkwaliteit is gewenst.	R			
	Toepassing rondom parkeervakken alleen als ze een duidelijke meerwaarde voor de beeldkwaliteit vormen en in combinatie met een staalmet hekwerk van 1,30 m hoog.	R			
	Bij voorkeur niet toepassen tussen twee verhardingsstroken, als dat wel gebeurt een strook van minimaal 1 meter aanhouden met voldoende ondergrondse doorwortelbare ruimte.	R			

Hagen - Ontwerpeisen - Maatvoering	- Breedte: minimaal 1 meter - Oppervlakte plantvak: minimaal 5 m2 - Hoogte: bij een grotere hoogte dan 1,50 m toepassing afstemmen met de afdeling Beheer. - Hagen in eigendom van de gemeente niet plaatsen op de erfgrans maar minimaal 2,50 meter daarbuiten op openbaar terrein zodat een brandgang of gazon tussen erfgrans en haag aangebracht kan worden. De haag dient te allen tijde rondom door de gemeente bereikbaar te zijn voor onderhoud.	R			
Vaste planten - Toepassing	Vaste planten zijn kruidachtige, overblijvende planten. Vaste planten worden in principe niet toegepast. Indien vaste planten wel worden toegepast, uitsluitend in de groene paret en in de binnenstad. E.e.a. in overleg met afdeling Beheer.	R			
	Soortkeuze van de vaste planten wordt bepaald door middel van de methode 'GreentoColour'.	R	627		
Vaste planten - Ontwerpeisen - Maatvoering	Plantafstand tot verharding bedraagt minimaal 0,20 m. Per soort bepalen, grotere soorten vergen een grotere plantafstand.	R			
	Maak een beplantingsvak minimaal 1,50 m breed, minimaal 2 m2 (= boomspiegel).	R			
	Maak een vaste plantenvak als heesters en vaste planten worden gecombineerd minimaal 1,50 m breed en minimaal 10 m2 groot.	R			
	Maak een kruidlaag/afplantij voor een vak met heesters/bosplantsoen minimaal 1 m breed.	R			
Gazon - Toepassing	Gazons toepassen in woonomgevingen en op speelplekken. Niet toepassen als losse kleinschalige elementen.	R			
Gazon - Ontwerpeisen - Maatvoering	Oppervlakte > 100 m2, minimaal 2,50 m breed. Smalle vakken alleen toepassen als ze in 1 werkgang maaibaar zijn, zonder draaien, keren of insteken.	R			
	Indien smallere stroken gazon niet te voorkomen zijn, moet de aangrenzende ruimte overrijdbaar zijn.	R			
	Taludverhoudingen bij gazons niet steiler dan 1:3 maken, 1:4 heeft de voorkeur.	R			
	Langs een gazon van 2,50 m breed dient altijd een trottoir of fietspad te liggen op hetzelfde niveau.	R			
Gazon - Bollen in gazon	Bollen in gazon alleen toepassen als er meer dan 2 meter ruimte is om buiten de bollen te maaien.	R			
	Bollen dienen in grote vlekken > 5 m2 te worden aangelegd.	R			
	Er mogen alleen lage en vroegbloeiende bollen worden toegepast.	R			
Gazon - Ondergrondse/doorwortelbare ruimte	Minimaal 0,30 meter zonder onderliggende storende lagen.	R			
Kruidrijk gras - Toepassing	Kruidrijk gras toepassen in aaneengesloten linten, e.e.a. in overleg met de stadsecoloog.	R			
Kruidrijk gras - Ontwerpeisen - Algemeen	Taludverhoudingen bij kruidrijk gras niet steiler dan 1:3 maken, 1:4 heeft de voorkeur.	R			
	Geen combinatie met heesters en/of bodembedekkers.	R			

Bermen - Toepassing	Bermen toepassen langs doorgaande routes, hoofdstructuren en in robuuste groengebieden binnen woonwijk.	R			
Bermen - Samenstelling	Afhankelijk van de ondergrond en de omgeving kan een berm kruidenrijk en bloemrijk zijn of grasrijk met bomen.	R			
Bermen - Ontwerp - Maatvoering	Minimale oppervlakte van bermen is 100 m2.	R			
	Minimale profielbreedtes bermen: • Bermen in hoofdstructuur: breedte 3 meter voor zijbermen en 4 meter voor middenberm. • Bermen in wijken en woonomgevingen: 3 meter breed voor zijbermen, geen middenberm. • Overige situaties: 4 meter.	R			
Bermen - Ontwerpeisen - Maatvoering	Taludverhoudingen beplante bermталудs: niet steiler dan 1:3.	R			
Bermen - Ondergrondse/doorwortelbare ruimte	Minimaal 0,30 meter zonder onderliggende storende lagen.	R			
Natuurvriendelijke oevers - Ontwerpeisen - Algemeen	Toepassing natuurvriendelijke oevers in overleg met afdeling BOR / stadsecoloog.	R			
	In- en uitstroom bij duikers, inlaten, stuwen en sluisen vrij van beplanting houden.	R			
Natuurvriendelijke oevers - Ontwerpeisen - Maatvoering	Minimale breedte profiel (boven water): 2 meter.	R			
	Taludverhoudingen boven water: niet steiler dan 1:4.	R			
Hondentoilet - Beplanting	Rondom het hondentoilet een taxushaag van maximaal 1 meter hoog aanbrengen i.v.m. reiniging en zichtlijnen.	R			
Hondentoilet - Onderhoudbaarheid	Hondentoilet dient binnen een straal van 4 meter vanaf de naastgelegen verharding bereikbaar te zijn voor reinigingsvoertuigen.	R			
Taluds en geluidsschermen - Schouwpad	Schouwpad aan bovenzijde en onderzijde taluds aanbrengen, zodat bereikbaarheid voor onderhoud mogelijk blijft. Min. breedte schouwpad is 3 meter. Rekening houden met de hoogte van onderhoudsmaterieel (3 meter).	R			

Uitvoeringsniveau						
Elementsoort	Onderwerp	Prestatie-eisen, constructie-eisen, materiaaleisen, bouwstofeisen	Hardheid	Gronverwijz	Bijlage	Thema
Alle kernen - Alle gebieden	Eisen uitvoering - Certificaat	Uitvoering van groenwerk dient door een hoveniersbedrijf met een 'Groenkeur' certificaat te worden uitgevoerd.	R			
		Werkzaamheden welke zijn voorbehouden aan personeel in bezit van de benodigde vakdiploma's of onder begeleiding van een vakbekwaam hovenier: • Rooien van bomen • Snoeiwerkzaamheden aan bomen • Aanleg en onderhoud van groenvoorzieningen.	R			
	Eisen uitvoering - Contracteisen	Werkzaamheden groen en grijs worden in gescheiden bestekken/werkomschrijvingen opgedragen.	R			

Uitvoeringsniveau						
Elementsoort	Onderwerp	Prestatie-eisen, constructie-eisen, materiaaleisen, bouwstofeisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
		Het onkruidvrij houden van de plantstrook tot tijdstip aanbrengen beplanting, behoort tot de verplichting binnen het project.	R			
		Bij werkzaamheden in de buurt van bestaande bomen en beplanting dient men zicht te houden aan de voorschriften, zoals deze vermeld staan in de boomposter 'Werken rond bomen' van de vereniging Stadswerk te Ede. De boomposter is te bestellen via www.stadswerk.nl .	R			
		Beplantingen kunnen enkel in plantseizoen worden aangebracht. Plantstroken kunnen wel buiten de plantperiode worden opgeleverd.	R			
	Eisen uitvoering - Overdracht	De onderhoudsverplichting groen betreft voor beplanting en gazons: 1 groeiseizoen (en sluit af na leveren/ aanbrengen inboet). Dit betekent dat onderhoud gazons wellicht langer dan 1 jaar verplichting is. Voor bomen geldt: 2 jaar onderhoud en nazorg (inclusief inboet). Indien het gewenst is om een project eerder af te sluiten dan de duur van de onderhoudsverplichting, dan dient een afkoopregeling te worden getroffen met de afdeling BOR voor de nog te verwachten kosten.	R			
		Het conform het ontwerp gewenste eindbeeld van de groenvoorziening dient bij overdracht voldoende duidelijk te zijn gemaakt.	R			
	Eisen uitvoering - Tijdelijk werkterrein	Voor de realisatie van een tijdelijk werkterrein mogen geen bomen worden verwijderd.	R			
		Bij toepassing menggranulaat op tijdelijke werkterreinen (tevens toekomstige groenstroken) mag dit enkel gebeuren volgens onderstaande opbouw: • Aanbrengen scheidingslaag zand op bestaande groenstrook (dikte 0,10 tot 0,15 meter); • Aanbrengen doek op zandlaag; • Aanbrengen menggranulaat op doek.	R			
		Bij afgraven dient vermenging met teelaarde te worden voorkomen. Opgenomen bouwstof is herbruikbare secundaire bouwstof. Het resterende zandlaagje op de groenstrook kan vervolgens doorgespit worden in de groenstrook, zodat verontreiniging van de groenstrook door menggranulaat wordt vermeden.	R			
	Bomen - algemeen - Sortimentskeuze	Toepassing boomsoorten en afmetingen in overleg met de afdeling Stadsontwikkeling.	R			
		Bij sortimentskeuze rekening houden met de specifieke eisen die het plantmateriaal stelt aan de omgeving.	R			
		Het plantmateriaal dient te voldoen aan de gestelde eisen uit het Handboek Bomen 2014.	R			148
		De minimale initiële plantmaat en stamomtrek van bomen op een hoogte van 1,20 m boven het maaiveld is 0,18-0,20. De voorkeur gaat uit naar een plantmaat en stamomtrek van 0,20-0,25 op een hoogte van 1,20 m boven het maaiveld. Uitzondering hierop zijn berken, welke in overleg met het team Beheer bepaald worden.	R			
Bij parkeergelegenheid geen luisgevoelige en vruchtdragende boomsoorten (o.a. eikels, kastanjes, hazelnoot etc.) toepassen.		R				
Vruchtdragende boomsoorten alleen toepassen in overleg met de ontwerper en beheerder. Overlast door vruchtdragende boomsoorten moet vermeden worden.		R				

Uitvoeringsniveau						
Elementsoort	Onderwerp	Prestatie-eisen, constructie-eisen, materiaaleisen, bouwstofeisen	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
		Naast (hoofd)wegen geen soorten toepassen die gevoelig zijn voor strooizout. Als er sprake is van laanstructuren, dan geen soorten toepassen die gevoelig zijn voor ziekten om uitval van exemplaren te minimaliseren.	R			
		In bermen geen soorten toepassen die gevoelig zijn voor strooizout. Als er sprake is van laanstructuren, dan geen soorten toepassen die gevoelig zijn voor ziekten om uitval van exemplaren te minimaliseren.	R			
		Bij scholen, speelplaatsen, buitenschoolse opvangplaatsen geen soorten toepassen die giftige vruchten dragen en/of bijen, wespen aantrekken.	R			
		Bij woningen en/of tuinen dient rekening gehouden te worden met schaduw overlast.	R			
		Bij een hoge grondwaterstand (minder dan 0,5 m onder maaiveld) geen grote bomen toepassen (groter dan 2e grootte), in verband met het risico op instabiliteit.	R			
		Bij een hoge grondwaterstand (minder dan 0,5 m onder maaiveld) bomen van beperkter formaat toepassen (maximaal 2e grootte), alsook bomen in kleinere maat toepassen. Geen kluit-, maar wortelbomen toepassen.	R			
	Bomen - algemeen - Leverantie	Het leveren van bomen moet voldoen aan de gestelde eisen uit het Handboek Bomen 2014.	R		148	
	Bomen - algemeen - Boomkorven	Boomkorven van gaas zijn niet toegestaan. Boombescherming kan door paaltjes, eventueel geïntegreerd in het boomrooster of metalen sierkorven.	B			
		Indien boomkorven noodgedwongen toegepast moeten worden, moet de onderzijde van de boomkorf vrij bereikbaar zijn ten behoeve van het verwijderen van zwerfvuil.	B			
	Bomen - algemeen - Boompalen en -banden	De bomen moeten worden vastgezet aan 2 steunpalen per boom conform het vigerende Handboek Bomen 2014.	R		148	
		De palen moeten voldoen aan de volgende specificatie: • Niet-verduurzaamde palen, gefreesd, wigvormig gepunt en gekruind, lengte 3 meter en met een diameter over de volle lengte van 0,09 meter • Te plaatsen tot 1,80 meter boven maaiveld.	R			
		Voor bevestiging moet gebruik worden gemaakt van een gevlochten juteband van 0,06 m breed (type Plantcofix of gelijkwaardig, gemaakt van natuurlijk verteerbaar materiaal).	R			
		Bij het toepassen van kluitverankering bij verplante grotere bomen mag geen kunststof boomband type autogordel worden toegepast. Hiervoor dient een verteerbaar materiaal gebruikt te worden zoals jute.	R			
	Bomen - algemeen - Plantplaats	Boomgaten dienen conform het Handboek Bomen 2014 en de detailtekeningen gemaakt te worden.	R		148, 151, 152	
		Plant bomen op dezelfde hoogte als in de kwekerij of maximaal 5 cm hoger.	R			
		Boomgaten uitvoeren met onderzijde aanvulling minimaal 0,10 meter boven de hoogste grondwaterstand.	R		151, 152	

Uitvoeringsniveau							
Elementsoort	Onderwerp	Prestatie-eisen, constructie-eisen, materiaaleisen, bouwstofeisen	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema	
		Plantplaats inrichten met drainage en beluchting. Aan de buitenrand van de kluit, halverwege de kluithoogte een geperforeerde dik wandige Polyethyleen drain met minimaal 40% perforatie en een doorsnede van 0,08 meter aanbrengen. De uiteinden samen laten komen in twee beluchtungskokers met metalen dekselroostertje.	R		151, 152		
		Waar mogelijk geen plantgaten maar sleuven graven.	R		151, 152		
		Bij toepassing van bomensleuven een minimale sleufbreedte van 1,4m effectief hanteren, waarbij over de volledige diepte van de ontgraving aangevuld wordt met groeimedum.	R		151, 152		
		De randen en de bodem van de plantplaats worden los gestoken om scherpe overgangen tussen nieuw substraat en bestaand profiel te voorkomen.	R		148		
	Bomen - algemeen - Boomspiegels	Boomspiegels gelijktijdig met de nieuwe verharding aanleggen.	R				
		Boomspiegels bij voorkeur verhoogd aanleggen om inwatering van strooizout te voorkomen. Of zodanig maken dat zout water er niet naar toe stroomt.	R		148		
	Bomen - algemeen - Uitvoering groenwerken	Er mag uitsluitend worden geplant zoals aangegeven in het Handboek Bomen 2014.	B		148		
		Van bomen met kluit dient het gaas en gloeidraad aan de bovenzijde losgemaakt en opgevouwen te worden nadat de boom in het plantgat is geplaatst. De bovenzijde van de kluit dient gelijk te liggen met de nieuwe maaiveldhoogte.	R				
		Bij beverde bomen, deze opknippen tot 0,5 meter boven maaiveld. Afhankelijk van de boomsoort kniepalen toepassen.	R				
		Ondergrondse kluitverankering is enkel toepasbaar bij bomen met kluitgrootte 0,80 cm. De minimale plantmaat is 25/30 met kluit.	R				
	Bomen - algemeen - Nazorg	Geef bomen de eerste 3 jaar na aanplant voldoende water. Vooraf aan de watergift wordt ter plaatse beoordeeld of de watergift noodzakelijk is.	R				
	Bomen in verharding - Sortimentskeuze	In verharding geen boomsoorten toepassen die opdruk van bestrating veroorzaken.	R				
	Bomen in verharding - Plantplaats	Pas wortelstraten toe indien onder de verharding onvoldoende doorwortelbare ruimte gerealiseerd kan worden en deze binnen een afstand van 1,5 maal de toekomstige kroondiameter wel aanwezig is.	R		148		
	Bomen in verharding - Bomenzand / bomengranulaat	Bij het invullen van de ontgraven plantlocatie dient bomenzand dan wel bomengranulaat toegepast te worden conform de eisen uit het Handboek Bomen 2014.	R		148		
		Onder elementenverharding op bomenzand en bomengranulaat een straatlaag van 50 mm zand toepassen.	R				
	Bomen in beplanting - Sortimentskeuze	Pas geen boomsoorten toe die last hebben van takbreuk en windworp.	R				
		Pas geen boomsoorten toe die veel overlast geven van wortelopslag.	R				
	Bomen in beplanting - Grondverbetering	Het invullen van de te ontgraven plantlocatie dient te gebeuren volgens het Handboek Bomen 2014.	R		148, 151, 152		

Uitvoeringsniveau						
Elementsoort	Onderwerp	Prestatie-eisen, constructie-eisen, materiaaleisen, bouwstofeisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
		De doorwortelbare ruimte bij een hangwaterprofiel dient te voldoen aan de richtlijnen uit het vigerende Handboek Bomen 2014.	R		148, 151, 152	
		De doorwortelbare ruimte bij een grondwaterprofiel dient te voldoen aan de richtlijnen uit het vigerende Handboek Bomen 2014.	R		148, 151, 152	
		Diepte grondverbetering: 0,80 meter, minimaal 0,15 m boven de gemiddeld hoogste grondwaterstand blijven.	R		148, 151, 152	
		Grondverbetering vierkant of in sleuven aanbrengen. Bij sleuven een minimale sleufbreedte van 3,50 meter aanhouden.	R		148, 151, 152	
	Bomen in gras - Boomspiegels	Bij jonge bomen in gazons boomspiegels toepassen.	R			
	Bomen in gras - Sortimentskeuze	Vakbreedte > 10 meter: • Geen oppervlakkig wortelstelsel • Geen wortelopslag • Geen last van takbreuk en windworp	R			
	Bomen in gras - Grondverbetering	Bij het invullen van de ontgraven plantlocatie dient de teelaarde telkens laagsgewijs (maximale laagdiktes van 30 cm) te worden ingevuld en verdicht.	R		148	
		Teelaarde mag niet nat en/of onder natte omstandigheden (regen) verwerkt worden. Het vochtgehalte mag niet hoger zijn dan 18% (volumepercentage).	R		148	
		Teelaarde mag tot maximaal 1 meter onder het maaiveld worden aangebracht.	R		148	
		Teelaarde dient ten minste 15 cm boven de hoogste grondwaterstand (GHG) of schijngrondwaterspiegel verwerkt te worden om zodoende vernatting van het plantgat te voorkomen.	R		148	
	Lei- / vormbomen - Leverantie-eisen	In aanvulling op de leveringseisen uit het vigerende Handboek Bomen, gelden de volgende aanvullende eisen voor leibomen: • Leibomen zijn minimaal 1 jaar geleid gekweekt; • De vertakking van de kroon (onderste etage) moet beginnen op ten minste 220 cm vanaf de grond; • De gesteltakken (etages) dienen gelijk van opbouw te zijn; • De etages moeten in een verticaal vlak staan en de onderste gesteltakken moeten minimaal 100 cm lang zijn; • De onderste etage dient te bestaan uit de zwaarst ontwikkelde (dikste) gesteltakken; • De linker en rechter gesteltak van de eerste etage mogen niet meer dan 15 cm in afstand verschillen en moeten ongeveer even dik zijn; • De etages moeten 40 tot 50 cm van elkaar verwijderd zijn; • De etages (gesteltakken) moeten allemaal horizontaal geleid zijn ten opzichte van de stam; • De inplanthoek van de gesteltakken tot de stam moet tussen 80 en 90 graden liggen; • Leibomen moeten minimaal 4 etages hebben.	R		148	

Uitvoeringsniveau						
Elementsoort	Onderwerp	Prestatie-eisen, constructie-eisen, materiaaleisen, bouwstofeisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
		In aanvulling op de leveringseisen uit het vigerende Handboek Bomen, gelden de volgende aanvullende eisen voor bol- en treurvormen: • Bolvormen mogen niet meer dan 1 ent bezitten. Twee occulaties zijn wel toegestaan mits deze tegenover elkaar en op ongeveer dezelfde hoogte staan; • De stam (takvrij) moet ten minste 220 cm bedragen; • De takken dienen rondom regelmatig verdeeld en ongeveer even lang te zijn.	R		148	
	Knotbomen - Uitvoering groenwerken	Hanteer de volgende instructies bij het planten van knotboomsoorten als wilgen: • Voor de aanplant van wilgen is een staak (een tak) van een bestaande knotboom voldoende. Een staak heeft een doorsnede van ca. 5 cm. • Zaag de onderkant van de staak schuin af; • Ontdoe de staak van alle zijtakken; • Snij van de onderste meter van de staak reepjes bast weg; • Boor een plantgat van 1,0 meter diep met een grondboor; • Steek de staak stevig in het plantgat; • Knip de staak op ca. 2 meter hoogte boven het maaiveld af; • Plant de staken minstens 3 meter uit elkaar, een afstand van ca. 5 à 6 meter uit elkaar is landschappelijk het beste. De knotwilgen hoeven niet strak op een rij aangeplant te worden.	R			
		Hanteer de volgende instructies bij het planten van knotboomsoorten als elzen, essen, populieren en eiken: • Voor de aanplant van elzen, essen, populieren en eiken is een bewortelde stek/veer nodig. • Graaf een plantgat van 0,50 diep om de bewortelde stek/veer in te kunnen planten; • Zaag de stek/veer minimaal 2 meter boven de grond af. • Plant de stek/veer minstens 3 meter uit elkaar.	R			
		Plaats, na het aanplanten, een afrastering op 2 meter afstand van de knotbomen, om de nieuwe aanplant tegen vraat door vee te beschermen.	R			
		Geef de jonge aanplant, indien mogelijk, met name de eerste 2 jaar na aanplant voldoende water in droge perioden.	R			
		Houdt de eerste jaren na aanplant de stam vrij van takken en laat alleen de takken aan de top groeien. Afhankelijk van de soort kunnen knotbomen om de 4 tot 6 jaar geknot worden. Zaag de takken af tot op 2 à 3 cm van de stam, haaks op de tak om te voorkomen dat er regenwater in blijft staan. Het knotten kan het beste plaatsvinden in de periode van half november tot half maart.	R			
	Groenvakken en gras - Sortimentskeuze	Keuze plantmateriaal in overleg met de afdeling Stadsontwikkeling.	R			
		Het toe te passen groen en locaties moeten overeenstemmen met de voorgestelde beheergroepen en beheermethoden overeenkomstig het Groenbeheerplan.	R			
		Bij zwerfvuilgevoelige locaties geen stekelige soorten toepassen.	R			
		Bosplantsoen alleen toepassen in plantvakken van 6,0 m en breder.	R			
		Rondom speelplaatsen en bij scholen geen giftige of stekelige soorten toepassen.	R			

Uitvoeringsniveau							
Elementsoort	Onderwerp	Prestatie-eisen, constructie-eisen, materiaaleisen, bouwstofeisen	Hardheid	Kronverwijz	Bijlage	Thema	
	Groenvakken en gras - Grondverbetering	Alle plantvakken dienen een bovenlaag van 0,40 m onkruidvrije teelaarde te hebben. Gazons en grasvelden dienen een bovenlaag van 0,20 m onkruidvrije teelaarde te hebben. De teelaarde aanbrengen op een waterdoorlatende onderlaag.	R				
		De kwaliteit van de teelaarde dient te voldoen aan de vereisten in de vigerende Standaard RAW Bepalingen. Teelaarde dient kweekgrasvrij te zijn.	R	519			
		Als in de periode tot het tijdstip van inplanten blijkt dat de aangebrachte grond kweekhoudend is dient de teelaarde door de veroorzaker te worden ontgraven en vervangen door kweekgrasvrije grond.	R				
		Kweekgrashoudende grond mag worden toegepast in intensief gemaaid gazons (direct voor het zaaien van het graszaad) op ruime afstand van plantvakken.	R				
	Groenvakken en gras - Uitvoering groenwerken	Bodemvreemde bestanddelen als puin, stenen, bouwafval e.d. dienen verwijderd te worden voorafgaand aan de beplantingswerkzaamheden.	R				
		Groenstroken dienen op hoogte en met een tonrondte te worden aangelegd, met een max. verschil tussen het midden en de randen van 50 mm.	R				
		Plantvakken vooraf spitten en egaliseren. Onmiddellijk voorafgaand aan het planten, het plantvak onkruidvrij maken en grond loswerken tot minimaal 0,20 m diep.	R				
		Bomen en heesters mogen uitsluitend worden geplant in de periode van 15 november tot 31 maart. Heesters met kluit of pot in de periode van 15 november tot 31 april.	B				
		In de gemeente Schiedam zijn bestrijdingsmiddelen niet toegestaan. Dit geldt tevens ook voor biologisch afbreekbare bestrijdingsmiddelen.	B				
	Groenvakken en gras - Onderhoudbaarheid	Groenvoorziening dient vanaf de openbare weg toegankelijk te zijn middels een doorgang van tenminste 2,50 m.	R				
		In verband met de maaibaarheid met standaard maaimachines, taluds bij voorkeur niet steiler dan 1 : 4.	R				
		In plantvakken geen hoeken scherper dan 90° toepassen.	R				
	Bosplantsoen - Sortimentskeuze	Uitgaan van de potentieel natuurlijke vegetatie en het bestaande landschap. Rekening houden met de huidige en toekomstige grondwaterstand en de grondslag.	R				
	Heesters/botanische rozen - Sortimentskeuze	Soortkeuze beplanting afstemmen op grondsoort, grondwaterstand, bezonning, afmeting plantvak.	R				
		Soortkeuze beplanting afstemmen op onderhoudsbudget, uitgangspunt dient de keuze voor onderhoudsarme soorten te zijn.	R				
	Heesters/botanische rozen - Combinatie bomen en onderbeplanting	Geen beplantingen aanbrengen onder boomsoorten die van nature een dichte kroon hebben. Soortkeuze afstemmen op bestaande of nieuwe bomen.	R				

Uitvoeringsniveau						
Elementsoort	Onderwerp	Prestatie-eisen, constructie-eisen, materiaaleisen, bouwstofeisen	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
	Rozen - Sortimentskeuze	Soortkeuze beplanting afstemmen op grondsoort, grondwaterstand, bezonning, afmeting plantvak.	R			
		Soortkeuze beplanting afstemmen op onderhoudsbudget, uitgangspunt dient de keuze voor onderhoudsarme soorten te zijn.	R			
	Rozen - Uitvoering groenwerken	Rozen dienen goed bemest te worden met molmest. Per are 4m3 molmest.	R			
	Hagen - Sortimentskeuze	Er zijn twee haagtipes: • Types die aangeplant worden in lijn of blok (bij 1 rij: 3-4 stuks/m1, bij 2 rijen: 7 stuks/m1, bij blokhagen: 11 stuks/m2). Dit betreffen met name de soorten Liguster, Haagbeuk, Veldesdoorn en Beuk. De 1e planrij dient te worden geplant op 0,25 - 0,30 m uit de rand van het plantvak. Uitgroei tot maximaal 0,30 m uit planrij (= vakbegrenzing), snoeimaat tot 0,15 m uit planrij • Prunus laurocerasustypes. Aanplant planrij 0,40 - 0,50 m uit de vakbegrenzing. Uitgroei tot maximaal vakbegrenzing. Snoeimaat tot 0,15 m uit de vakbegrenzing.	R			
	Hagen - Onderhoud	Bij beide haagtipes moet overkoken over verhardingen ten aller tijde worden vermeden.	R			
		Onmiddellijk na de aanplant, worden hagen gelijk geknipt. Dit resulteert in een strak beeld.	R			
		Bij het snoeien van hagen zijn de kniphogte en maximale hoogte belangrijke meetpunten. Daarnaast is ook het aspect breedte een belangrijk meetpunt. Behoudens dat daarvoor specifieke afspraken worden gemaakt, zijn de onderstaande eisen van toepassing.	R			
		Hagen worden minimaal 1 maal per jaar geknipt tot op kniphogte.	R			
		De maximale hoogte van de blokhaag bedraagt 0,90 m;	R			
	Vaste planten - Toepassing	Toepassen van vaste planten uitsluitend in overleg met afdeling Stadsontwikkeling en conform methode 'GreentoColour'.	R			
	Vaste planten - Sortimentskeuze	Pas soorten toe die geschikt zijn voor grootschalige toepassing en die onkruidonderdrukkend, snel sluitend, weinig ziektegevoelig en onderhoudsarm zijn.	R			
	Gazon - Uitvoering groenwerken	Inzaaien alleen in de periode van 1 april tot 15 juni of van 1 augustus tot 30 september. Niet uitvoeren gedurende erg droge of warme weersverwachtingen.	R			
		De benodigde laag grond voor een gazon dient 0,20 m te bedragen.	R			
		Het graszaadmengsel dient goed gemengd en gelijkmatig verdeeld opgebracht te worden, waarna het onderwerken en aandrukken gelijkmatig uitgevoerd wordt. Voor de hoeveelheid te gebruiken graszaadmengsel dienen de richtlijnen van de leverancier te worden opgevolgd.	R			
	Gazon - Onderhoudbaarheid	Obstakelvrije profielbreedte: 2,50 meter. Bij omheinde gazons dient minimaal 1 toegangspoort aanwezig te zijn met een inritconstructie van 2,00 meter, een minimale breedte van 3,00 meter (toegankelijk voor tractor voor vegen e.d.) en een hoogte van minimaal 2,20 m.	R			

Uitvoeringsniveau						
Elementsoort	Onderwerp	Prestatie-eisen, constructie-eisen, materiaaleisen, bouwstofeisen	Hardheid	Bronverwijz	Biilage	Thema
		In gazons met een breedte van 2,50 m geen obstakels plaatsen (m.u.v. bomen).	R			
	Kruidenrijk gras - Sortimentskeuze	Belangrijk bij het uitkiezen van het mengsel is dat het gras weinig onderhoud behoeft, dat het gras een lage productie heeft met een voldoende open structuur, dat het gras zich snel vestigt en dat het gras goed wintervast is. Kruiden worden niet meegezaaid maar worden veronderstelt zich spontaan te vestigen uit het aanwezige zaad uit de ondergrond. De keuze dient in overleg met de stadsecoloog bepaald te worden.	R			
	Kruidenrijk gras - Uitvoering groenwerken	Inzaaien alleen in de periode van 1 april tot 15 juni of van 1 augustus tot 30 september. Niet uitvoeren gedurende erg droge of warme weersverwachtingen.	R			
		Minimaal 0,20 m zand op de aanwezige (of afgegraven) ondergrond opbrengen en deze gelijkmatig doorspitten (bovenste laag van 0,30 m).	R			
	Kruidenrijk gras - Onderhoudbaarheid	Alle terreinen met kruidenrijk gras moeten bereikbaar en toegankelijk zijn voor machines met een werkbreedte van 2,5 m. Obstakels in kruidenrijk gras dienen vermeden te worden. Indien het niet anders kan dienen ze tegen de rand van de verharding geplaatst te worden tenzij anders wordt voorgeschreven.	R			
	Natuurvriendelijke oevers - Sortimentskeuze	• Natuurvriendelijke inheemse beplanting. • Moet extensief te onderhouden zijn; • Geen overheersende soorten toepassen (zie bosplantsoen); • Geen wilgen; • Beplanting en mengsels in overleg met stadsecoloog.	R			
	Natuurvriendelijke oevers - Onderhoudbaarheid	Aan 1 zijde van een watergang of sloot dient een werkp pad van 3 m breed aangelegd te worden. De overige oevers kunnen beplant worden.	R			
		Bij omheinde oevers dient minimaal 1 toegangspoort aanwezig te zijn met een minimale breedte van 3 m.	R			
		Singels maximaal 6 m breed (waterlijn) bij eenzijdig onderhoud.	R			
		Bij droge sloten moet aan 1 zijde een inrijdmogelijkheid gemaakt worden.	R			
	Hondentoilet - Onderhoud	De onderhoudsverplichting gedurende het eerste jaar na oplevering van het hondentoilet dient als onderdeel te worden opgenomen bij de projectkosten. De onderhoudsverplichting betreft: • 3 Maal per week verwijderen van uitwerpselen uit zandcunet en ledigen van eventueel aangebrachte vuilbakken; • 4 Maal per kwartaal frezen van de zandlaag over een diepte van 0,30 meter; • 1 Maal per jaar vervangen van de zandlaag over een diepte van 0,30 meter.	R			
	Nabijheid van trambanen - Werkzaamheden	Voor werkzaamheden aan of in de nabijheid van trambanen dient men zich te houden aan het vigerende Voorschrift Veilig Werken Trambaan van de afdeling RET Infrastructuur.	R	506		
		Het gebied tot 0,50 meter uit de zijkant van het spoor (c.q. de staanders) inclusief haltes en perrons zijn in beheer van de RET.	R	506		
		Eventuele aanpassingen binnen dit gebied moeten worden kortgesloten met de RET.	R	506		

Groenvoorziening	
Bijlage	
Numme Omschrijving	
120	Groenblauwe structuurvisie Schiedam
126	Beleidsnota Naar een integraal hondenbeleid
141	Visie Openbare Ruimte Schiedam
144	Bomennota - Bomenbeleidsplan
145	Bomennota - Bomenstructuurplan
148	Handboek bomen
149	Stadsvisie Schiedam 2030
151	HOR Schiedam - detailtekeningen (ACAD) versie nov2017
152	HOR Schiedam - detailtekeningen (PDF) nov2017

Bronverwijzingen	
Numme Omschrijving	
501	Normenoverzicht GWW 2015 van CROW (of recentier indien beschikbaar)
506	Veilig Werken Trambaan (Railveiligheid RET)
519	Standaard RAW Bepalingen
530	Criteria Duurzaam Inkopen van AgentschapNL
568	RAW-Catalogus Bepalingen Duurzaam inkopen
587	CROW publicatie HWO13: 'Handboek wegontwerp'
591	Bomenverordening Schiedam
592	Bestemmingsplan Groene Long
619	Criteria Duurzaam Inkopen Groenvoorzieningen
627	Methode Green To Color

Groenvoorziening	
Thema's	
Afkorting	Omschrijving